

1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Наукові основи методики розвитку мовлення дітей дошкільного віку.

Наукові основи методики розвитку мовлення

Методика розвитку мовлення як педагогічна наука. Зміст і завдання методики як наукової дисципліни. Міждисциплінарні зв'язки методики розвитку мовлення. Філософські основи методики. Природничі основи методики. Анатомо-фізіологічна основа оволодіння мовленням. Етапи розвитку мовлення дітей (за М.І.Красногорським).

Психологічні основи методики. Мова і мовлення. Лінгвістичні основи методики. Мова як знакова система. Лінгводидактичні основи методики.

Становлення та розвиток дошкільної лінгводидактики.

Становлення методики розвитку мовлення як науки.

Вчення К.Д.Ушинського про рідну мову. Лінгводидактична концепція К.Д.Ушинського.

С.Русова – фундатор методики навчання дітей рідної мови в українському дитячому садку.

В.О.Сухомлинський та його лінгводидактичні погляди.

Завдання, зміст, засоби, форми, методи і прийоми розвитку мовлення дітей.

Вікова періодизація мовленнєвого розвитку дітей. Поняття мовленнєвої компетенції. Види мовленнєвої компетенції (фонетична, лексична, граматична, діалогічна, комунікативна).

Завдання дошкільного закладу з розвитку мовлення дітей.

Закономірності навчання дітей рідної мови – методичні принципи розвитку мовлення та навчання дітей рідної мови.

Завдання, форми, засоби навчання рідної мови. Методи і прийоми навчання усного мовлення у дошкільному віці.

Змістовий модуль 2. Формування лексичної та діалогової компетенції дітей.

Методика розвитку мовлення дітей раннього та дошкільного віку.

Базисна характеристика мовленнєвого розвитку дітей першого року життя. Розвиток спілкування перед мовленнєвою діяльністю. Прийоми педагогічного впливу з боку дорослих.

Базисна характеристика мовлення дітей другого року життя. Організація спілкування та навчально-мовленнєвої діяльності дітей. Прийоми розвитку мовлення дітей другого року життя.

Базисна характеристика мовлення та комунікативних умінь дітей третього року життя. Організація та прийоми розвитку мовлення в процесі спілкування з дорослими та однолітками. Організація навчально-мовленнєвої діяльності дітей. Прийоми розвитку різних компонентів мовлення: звуковимови, лексики, граматики. Прийоми розвитку зв'язного мовлення дітей третього року життя.

Особливості мовлення дітей молодшого дошкільного віку. Особливості мовлення дітей середнього дошкільного віку. Особливості мовлення дітей старшого дошкільного віку.

Базисна характеристика мовлення випускника дошкільного навчального закладу освіти.

Методика словникової роботи й ознайомлення з довкіллям.

Поняття лексичної компетенції дітей дошкільного віку.

Завдання й зміст словникової роботи в різних вікових групах дошкільного навчального закладу. Принципи словникової роботи. Характеристика методів та прийомів словникової роботи та ознайомлення дітей з довкіллям.

Методи безпосереднього пізнання дітьми довкілля і словникової роботи (спостереження, екскурсії за межі д\з, екскурсії – огляди, розглядання предметів і бесіда про них, розглядання дидактичних картин та репродукцій художніх картин, показ діафільмів, кінофільмів, перегляд телепередач).

Методи опосередкованого ознайомлення дітей з довкіллям і словникової роботи (читання оповідання та віршів, використання усної народної творчості (загадки, прислів'я, приказки), бесіда як цілеспрямоване обговорення предметів та явищ дійсності, дидактичні ігри як метод ознайомлення з довкіллям.

Специфіка занять зі словникової роботи, їх види. Класифікація занять для ознайомлення з довкіллям. Розвиток словника в різних видах діяльності.

Методика розвитку зв'язного мовлення дітей.

Поняття зв'язного мовлення. Види зв'язного мовлення (діалогічне, монологічне). Основні ознаки діалогу та монологу. Діамонологічна компетенція. Методика розвитку діалогічного мовлення. Методи і прийоми розвитку діалогічного мовлення (розмова вихователя з дітьми, узагальнююча (підсумкова) бесіда, бесіда за картиною, іграшкою, предметом, художнім твором.

Методика організації й проведення розмов з дітьми. Методика проведення бесід.

Методика навчання дітей монологічного мовлення (розповідання). Зміст і завдання навчання дітей монологічного мовлення. Характеристика методів, прийомів навчання дітей монологічного мовлення. Види розповідей, їх класифікація.

Навчання розповідання за дидактичними картинками. Види розповідей, методика навчання дітей розповідання за картинками в різних вікових групах.

Навчання розповідання за іграшками. Види розповідей. Добір іграшок, вимоги до них. Прийоми навчання розповідання за іграшками в різних вікових групах.

Розповіді дітей з досвіду. Тематика розповідей. Методичні прийоми навчання розповідання з досвіду. Методика навчання дітей складання листів.

Переказ літературних творів. Суть переказу, його значення для розвитку зв'язного мовлення, пам'яті, мислення. Добір літературних творів, вимоги до них. Вимоги до дитячих переказів. Методичні прийоми навчання переказу. Особливості навчання переказу в різних вікових групах.

Навчання творчого розповідання. Види й тематика розповідей. Структурні компоненти заняття й методичні прийоми навчання творчого розповідання.

Дидактичні ігри, вправи, мовні логічні задачі у навчанні зв'язного мовлення, їх місце на заняттях та в повсякденному житті.

Змістовий модуль 3. Формування фонетичної, граматичної, художньо-мовленнєвої компетенції.

Методика виховання звукової культури мовлення у дітей.

Поняття про звукову культуру мовлення. Характеристика компонентів звукової культури мовлення. Передумови виховання звукової культури мовлення. Поняття фонетичної компетенції.

Завдання й зміст виховання звукової культури мовлення. Прийоми індивідуальної перевірки звуковимови дітей.

Дидактичні ігри й вправи у вихованні звукової культури мовлення.

Види занять, методика їх проведення в різних вікових групах.

Методика формування граматичної правильності мовлення.

Загальне поняття про граматичну будову мови. Поняття граматичної компетенції.

Особливості засвоєння граматики дітьми дошкільного віку. Типові помилки в мовленні дітей, їх причини.

Завдання й зміст формування граматичної правильності мовлення в дітей. Шляхи і й методи формування граматично правильного мовлення. Дидактичні ігри, вправи, мовленнєві ситуації, їх місце у формуванні граматично правильного мовлення.

Види занять з формування граматично правильного мовлення, методика їх проведення. Формування граматично правильного мовлення у повсякденному житті.

Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей.

Сутність і структура художньо-мовленнєвої діяльності. Джерела і жанри художнього читання. Принципи добору літературних творів. Принципи ознайомлення дітей з художніми творами.

Види і типи занять з художньої літератури. Методика їх проведення в різних вікових групах. Підготовка вихователя до занять. Види бесід після художнього читання.

Методика проведення етичних бесід: підготовка вихователя і дітей, структура етичної бесіди, прийоми роботи.

Методика роботи з поетичними творами в дошкільному закладі. Робота з художніми ілюстраціями.

Куточок книги в дошкільному закладі. Види театрів, методика їх використання в різних вікових групах.

Драматизація та інсценування за змістом художніх творів.

Навчання елементів грамоти в дошкільному навчальному закладі.

Теоретичні основи навчання грамоти. Короткий історичний огляд методів навчання грамоти.

Підготовка дітей до навчання грамоти в дошкільному навчальному закладі і формування звукового аналізу слів, ознайомлення зі звуком, складом, словом, реченням, наголосом.

Підготовка руки дитини до письма.

Сучасні підходи до планування роботи з розвитку мовлення та формування комунікативних умінь дітей дошкільного віку. Перспективний та календарний плани роботи з мовленнєвого розвитку.

Планування роботи з мовленнєвого розвитку у повсякденному житті в різних вікових групах.

Наступність і перспективність мовленнєвого розвитку дітей старшого дошкільного віку та учнів першого класу.